

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Flores vltimarum voluntatu[m] non sine sudore collecti
p[er] d[omi]n[u]m Rolandinu[m] Bononie[n]sem Juris
vtriusq[ue] p[ro]fessore[m] opti[m]e meritu[m] Annexo in
calce peculiari quoda[m] ...**

Rolandinus <de Passageriis>

Parrhisiis, 1514

De phemiis. Ru. vii

[urn:nbn:de:bsz:31-115460](#)

De ordinādis partib⁹ testamēti. Fo. vi.

no. pos. sim tabu. Constat ergo q̄ heredi instituto nemo cogit cōdītione adūcere: et post primū gra- dū institutionis ad secundū non trāsit quis inuitus cū huius modi substitutiōes de singulari volum- tate testatoris pcedant. vt insti- de vulga. sub. in prī. Satis est cīn q̄ ipsa heredis institutio testamēto dedit caput & vitā. Tertio post legata et substitutiōes sunt que- dam aliae generales testamētarie dispositiones qui de sola testato- ris volūtate prudētia et arbitrio pcedit / utputa quādo vetat de- trahi falciādē de legatis: quando phibet alienationes: quādo pur- det filii impuberibus de tute: et simila que nec dici possunt le- gata: nec institutiōes: nec substitu- tiones: s̄z als ḡsial vocabulo vo- lūtaric puidētiae testator: de qb⁹ oībus. s̄. suis locis dicet. Igitur ex his que dicta sunt colligas q̄ i testamentis possunt sex capitula contineri. (Ita traditum iam spe- ri. de istru. edi. S. cōpēdiōe. xpe- fi. S. ibi. & in summa. Berar. mū.) quorum prima trias prohemiu- heredis institutio / et clausula ges- generalis ponēda sunt ut testamētiū sit pfectum et tutū. In ceteris ve- ro tribus vltimis scilicet legatis/ substitutionib⁹ / et dispositionib⁹ de- dictator simpliciter prosequit be- neplacitū testator. Itē colligas q̄ in aliq̄ testamēti oī aliqd p̄tinere nō pōlq̄ nō recludatur ad aliqd ser capituloꝝ vt mēbroꝝ p̄dictorꝝ

De ordinādis tā p̄i- cipalib⁹ & secundariis ptib⁹ testamēti. Ru. vi.

Macet i ordinā- dis tā p̄ncipalib⁹ & sebaris partib⁹ testamētiū dīver-

sos regionū mores diversimode pcedatur: tñ ad tria in ordine ser- uanda certa debet ratio mouere scribentē: vt res pares simul: dis- pares vero disjuncti ponātur: et vñlquodḡ teneat locū suū. **E**st Ordo enī ordo partū: dispariūq̄ rerū quid sit suo debito loco collocađꝫ dispo- sitio. uix illud Singla q̄s locū tenēat sortita decēter. vt inq̄ ho- ratiꝫ in libro de arte poetica. Mā- tius. s̄z sanctū Bernardū Scire quid agas & agēdi ordinē ignorare nō est pfectū. Igit et si quedā ex his capitulis puta legata et alias vo- luntarias dispositiōes testatoris possit dictatoꝫ licēter vel hoc vel illo loco describere / nihilominus tñ illa q̄ ad dei reuerentia/ et ani- marū salutē p̄tinere noscant de- bent tanq̄ digniora pcedere: qm̄ alter videt capite deorsum testa- mēti forma depēdere. Igit p̄mo i n testas loco ponat p̄hemiu. Scđo lega- mento. Tertio institutiōes. Quarto seruādō substitutiōes. Quito volūtarie p- uidentis testatoris. Setto et vlti- mo clausula ḡsialis. Et q̄ talis pcessus in ordinādis his capitul⁹ elegans sit: tā ex ordine: q̄ et te- rtu misra scripturā causā pba- bilibus rationibus apparebit.

Additō. Aduerte tñ q̄ omisso isti ordinis. s̄. declarati & ostensi nō vitiat scripturā seu testamētiū. Lambiguitatē. & l. p̄posteri. C. de testamētis. facit. l. nec ei. ff. de so- lu. & insti. de lega. s̄. ante heredis. Ordinē de quo an videlicet et quando or. omisso- do omisso vitiat vt nō: vide late p̄ quando- bar. in. l. ii. S. prius. ff. ocvul. & pu. valet.

De p̄hemiju. Ru. vij

Rohemium di- mū vñ- citura prothos q̄s ē dicatur. p̄mū: et emion q̄s ē orno: quasi p̄mū liba-

Prima pars florum

ornat: et ideo primū vēdicat sibi locū nā scriptura et testamentū cuiusvis ultime voluntatis/rā ex gñali cursu q̄ certa ratiōe p̄ohēmo decorant: in quo aliq̄ ex p̄cepto tenoris: quedā vero ex cōsilio potes attendere. Primo quidez q̄ testamēti actor/et cā prima/et testator ipse debet oīmō p̄mo nomine p̄pro: et p̄noie aut cognomine vel agnominis sive alias sufficiēti determinatiōe certa mōstra ti. vt ar. ff. de codi. l. quidā refert in si. Scđo loco cōsilii ē bonū vt testamēti qualitas describas q̄le videlz testator voluit facere testamento: in scriptis: an nuncupative sine scriptis: quatenus ipam volūtate testatoris appareat coherere. Tertio cōsilio vt de testatoris mētis sobriete mētio fiat.

Mētis
sane q̄li-
bet p̄su-
mitur.
Prohe
mū sim
cōpendiose ppe si. Aduerte dū. s
Ambro
i p̄n. d. Kolā. dicit p̄hemū d̄r. rc.
sū cale-
pinum
quid sit.
Dic-
tuz p̄hemū q̄ omos cantus d̄r.
naz sicut citharedi pauca illa que
enteq̄ legitimū carmen inchoent
emerendi fauoris grā canūt p̄he
mū cognomina sive: sic oratores
ea q̄ priusq̄ causam exordiant ad
p̄silidos iudicū atos p̄loquunt:
eade appellatione signarūt. Sunt

tū qui p̄hemū appellati velint q̄d greci oīmō viā noīant: q̄ p̄he mū ante rei ingressum ponatur: ideoq̄ cū h. scribendū putant. **B** p̄hemū fit p̄hemor. aris: q̄d est exordior. hec ille. **G**erardus mu.

C De legatis: et qd sit legatū q̄s legare/ cui legari posuit: et i qua vltima volūtate: t qualiter relinquatur legatum.

Rubrica. viii.

Berosa et ob-
scura t implicita le-
gatorū iura nobis q̄
magis ad formā niti-
mūr q̄ ad alio nō ex-
pedit fundit: q̄rere: nec tū sic ol-
no dissimilare v̄l trāsire possum⁹
q̄re oportet nos eadē rōnib⁹ aliq̄
bus informare. sufficiat nobis ita
q̄ saltem superficie tenus q̄dam
sup ipsoz matura et iure: quedāz
super ordine ac forma describere

Legatum ē donatio quedam a Legat⁹
defuncto relicta et ab herede pre-
standa. vt instit. de lega. s. i. et. ff.

de lega. ii. l. legatum est. Quedāz
dicit ad differentiam altariū dua-
rum donationum: vnius scilicet
inter viuos. t alterius causa mor-
tis. Ideo dicit a defuncto relicta
et ab herede prestanda: q̄ debet
post mortē testatoris et post adi-
tam hereditatē. vt. ff. d lega. i. l. si
tib⁹. s. cū seru⁹: t debet ab herede
peti t prestari. nec debet legatari-
us occupatis legatis sibi ius dice-
re/ sed ab herede petere. vt. ff. quo
rum lega. i. i. ref p̄d. q̄ si legata-
rius post aditā hereditatē occu-
paret legatū d̄negaref sibi actō
legati vt. C. de legat. l. nō dubiū
et sic in p̄prietate et in possessio-
ne sibi p̄judicare: sed si ante here-
ditatē aditā occupat/nō p̄judicā-

Legat⁹
rius non
d̄z pro-
pria au-
torita-
te lega-
ti occu-
pare.

meta
cer
C
ff.
iv.
Tela. S
mētra
dime
cendi
q̄ nō
p̄lent
no y
qui
fa.p
el r
hāc
ceo
stu
cc
nō
nō e
E
em
ter
si v
teh
to
er p
ad m
plur
munde
mace
filial
sive ce
dicti
tella. S
Attri
fa. do.
in cu
cere p
nō ve
L. tam
sa mo
tis p̄e
Sed qu
plenti
te face
te am
p̄t, firm
ar. C. de
donato.
rues er f
sij ut solu